

Vetelin kunnan ympäristön- suojelumääräysten perustelut

Sisällys

JOHDANTO	2
1. LUKU Yleiset määräykset.....	2
1 § Tavoite.....	2
2 § Ympäristönsuojelumääräysten antaminen ja valvonta	3
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin	3
4 § Paikalliset olosuhteet.....	3
2. LUKU JÄTEVEDET JA VESIENSUOJELU	4
5 § Vesilaitoksen toiminta-alueella olevat kiinteistöt.....	4
6 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella	4
7 § Jätevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä.....	5
8 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavienlaitteiden pesu.....	6
9 § Vesistön niittojäte ja rantapuuston hakkuutähteet	6
10 § Hulevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä	6
11 § Lumen vastaanotto- ja varastointipaikat.....	7
3. LUKU JÄTTEET	7
12 § Jätteen kertaluontoinen hyödyntäminen maarakenteissa.....	7
4. LUKU POLTTOAINEET JA MUUT VAARALLISET KEMIKAALIT	8
13 § Vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointi	8
14 § Säiliöiden sijoittaminen ja määräaikaistarkastukset pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä.....	8
15 § Säiliöiden määräaikaistarkastukset muilla alueilla.....	9
16 § Säiliöiden täyttö- ja kaluston tankkauspaikat.....	10
17 § Maanalaisen säiliön käytöstä poisto.....	10
5. LUKU MELUN JA TÄRINÄN TOIRJUNTA.....	10
18 § Erityisen häiritsevä melu tai värinä yöaikaan	10
19 § Meluilmotusmenettely	11
20 § Tiedotusvelvollisuus erityisen häiritsevää	11
21 § Äänentoistolaitteiden käyttö	11
6. LUKU ILMANSUOJELU.....	12
22 § Savukaasupäästöjen haitallisten vaikutusten ehkäisy	12
23 § Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostaminen.....	12
7. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET	12
24 § Maa-ainesten käsittely ja varastointi	12
25 § Tilapäinen murskaus ja louhinta.....	12
26 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja	13

JOHDANTO

Ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 202 §:n mukaan kunta voi antaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (ympäristönsuojelumääräykset).

Lain täytäntöön panemiseksi annetut asetukset ovat usein yleisluonteisia eikä niillä voida ottaa huomioon paikallisia ympäristönsuojelullisia tarpeita. Ympäristönsuojelumääräyksillä tarkennetaan säädöksissä asetettuja velvoitteita. Määräyksillä ei voida lieventää lain vaatimuksia. Vastaavia säännöksiä ovat kunnan jätehuoltomääräykset ja rakennusjärjestykset sekä osittain myös kaavamääräykset.

Ympäristönsuojelumääräyksillä ehkäistään ja vähennetään ympäristön pilaantumista. Ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan sellaista ihmisen toiminnasta johtuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä ympäristöön, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa terveyshaittaa, haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista, ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan määräykset voivat koskea seuraavia asioita:

- toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai värinän torjuntaa;
- toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
- vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen sekä pilaantumista aiheuttavien haittojen poistaminen ja vähentäminen. Perusteena ovat kunnan paikalliset olosuhteet.

2 § Ympäristönsuojelumääräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 22 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Vetelin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Vetelin kunnan tekninen lautakunta voi ympäristönsuojelulain 202 §:n 4 momentin mukaan myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä. Poikkeus voidaan myöntää, jos yksittäinen määräys osoittautuu hakijalle kohtuuttomaksi ja poikkeus ei ennalta arvioiden aiheuta ympäristön tai pohjaveden pilaantumista tai pilaantumisen vaaraa.

Vetelin kunnan tekninen lautakunta voi siirtää toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin ympäristönsuojelulain 22 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä on säädetty.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla annettavat ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa pääosin koko kunnan alueella. Joillekin erityisalueille, kuten pohjavesialueelle ja rantavyöhykkeelle on lisäksi annettu erillisiä määräyksiä. Määräyksessä on lueteltu ne toiminnot, joita ympäristönsuojelumääräykset eivät koske.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan rajoittaa melua tai tärinää aiheuttavan tilapäisen toiminnan ilmoitusvelvollisuutta.

Ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelullisin perustein. Niissä annettua parempaan ympäristönsuojelulliseen tasoon johtavaa määräystä tulee noudattaa, vaikka samasta asiasta olisi määrätty muussa kunnallisessa määräyksessä.

Ympäristönsuojelumääräykset sitovat yksityisten henkilöiden, yritysten ja yhteisöjen ohella myös viranomaisia. Siten kunnan muiden viranomaisten tulee päätöksissään ottaa huomioon, mitä kyseisestä asiasta on ympäristönsuojelumääräyksissä säädetty.

4 § Paikalliset olosuhteet

Määräykseen on otettu ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet, joille annetaan niitä erikseen koskevia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Kielto on ehdoton eikä sen vastaiselta toiminnalta edellytetä konkreettista pilaantumisen aiheutumista, vaan jo pilaantumisen vaaran aiheuttaminen on kiellettyä. Pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi erityismääräykset tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla ovat perusteltuja. Vetelin kunnan alueella on yhteensä 11 pohjavesialuetta, joista 9 kuuluu luokkaan I (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue) ja 2 luokkaan II (vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue). Pohjavesialueiden luokituksen tarkistamistyö on kesken Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa ja näin ollen pohjavesialueiden luokitukset voivat tulevaisuudessa muuttua.

Uudelleenluokituksen pohjavesialueluokkia ovat 1-, 2-, 1E-, 2E- ja E-luokka. Pohjavesialueen E-luokitus on sisällöltään informatiivinen, ja se kertoo alueella olevan kohteen, joka on jo muun lainsäädännön nojalla suojeltu. Pohjaveden pilaamiskiello kos-

kee kaikkea pohjavettä, ei pelkästään luokiteltuja pohjavesialueita. E-luokitusmerkinnän tarkoitus on informoida alueella esiintyvistä suoraan pohjavedestä riippuvaisista ekosysteemeistä, jotka tulee huomioida pohjavesialueelle sijoittuvassa toiminnassa ja sen luvituksessa.

Rantavyöhykkeellä tarkoitetaan sellaista rannan osaa, jolle sijoittuvalla rakentamisella on välitöntä vaikutusta vesistöön. Vesiensuojelun kannalta rantaan rajoittuva rantavyöhyke on syytä määrittää riittävän leveäksi rantarakentamisesta vesistöön kohdistuvan kuormituksen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi..

2. LUKU JÄTEVEDET JA VESIENSUOJELU

5 § Vesilaitoksen toiminta-alueella olevat kiinteistöt

Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n ja 17 b §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevan kiinteistön on liitettävä jäteveden sekä hulevesien ja peruskuivatusten kuivatusvesien johtamisjärjestelmiin.

6 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella

Ympäristönsuojelulain 16 luvun 155 §:ssä säädetään jätevesien yleisestä puhdistamisvelvollisuudesta. Jos kiinteistöä ei ole liitetty viemäriverkostoon, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitostenviemäriverkostojenulkopuolisilla alueilla annetussa valtioneuvoston asetuksessa (ns. jätevesiasetus 157/2017) säädetään mm. ohjeellisesta puhdistustasosta pilaantumiselle herkillä alueilla.

Haja-asutuksen puhdistamattomat jätevedet sisältävät ravinteita, orgaanista happea kuluttavaa ainesta ja bakteereja. Talousjätevesien käsittelyn osalta paras käyttökelpoinen tekniikka on jätevesien johtaminen viemäriverkostoon. Mikäli se ei ole mahdollista, kyseeseen tulee yleensä kiinteistökohtainen jätevesien käsittelyratkaisu.

Jätevesien käsittelyjärjestelmiä ovat maahanimeyttämö, maasuodattamo ja pienpuhdistamo.

Käsittelyjärjestelmien ohjeellisia suojaetäisyyksiä mm. naapurin tontin rajaan, rakennukseen ja talousvesikaivoon on esitetty Ympäristöministeriön ympäristöoppaassa 2011 "Haja-asutuksen jätevedet". Tässä määräyksessä asetetut vähimmäisetäisyysvaatimukset perustuvat edellä mainitussa oppaassa esitettyihin ja yleisesti käytössä olleisiin suojaetäisyyksiin. Vähimmäisetäisyydet määritellään aina tapauskohtaisesti ja voivat olla mainittuja etäisyyksiä pidemmät esim. vesistön vedenlaadusta ja muista ominaispiirteistä johtuen. Myös puhdistettujen jätevesien purkupaikan vähimmäisetäisyys vesistöstä määritellään aina tapauskohtaisesti. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesistönsuojellisia, mutta myös terveydensuojellisia. Lisäksi niillä ehkäistään muuta ympäristön pilaantumista, kuten mahdollisia hajuhaittoja. Sijoittamalla jätevesijärjestelmä siten, ettei tulvavesi pääse jätevesien käsittelyjärjestelmään, varmistetaan järjestelmän toimivuus ja estetään jätevesien huuhtoutuminen ympäristöön.

Jätevesijärjestelmien sijoittamista koskevien määräysten soveltaminen ennen vuotta 2015 rakennettuihin jätevesijärjestelmiin on tarkoituksenmukaista liittää jätevesijärjestelmän uusimiseen.

Jäteveden varastointiin tarkoitetun umpisäiliön tulee olla tehdasvalmisteinen, jotta jätevesien mahdollinen valuminen maaperään ja pohjaveteen estyy. Vanhat öljysäiliöt ja betonirengaskaivot eivät täytä tiiviiden vaatimusta ja aiheuttavat ympäristön pilaantumisriskin.

Jätevesien määrä katsotaan vähäiseksi, kun kiinteistön vuotuinen käyttö on vähäistä ja talousvesi tuodaan kantovetenä. Jätevesien määrän vähäisyys ratkaistaan tapauskohtaisesti ja kuormituksen kannalta kokonaisvaltaisesti.

Ympäristönsuojelulain 156 c §:n mukaan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan asettaa talousjätevesien puhdistamiselle välttämättömät, ympäristöolosuhteista johtuvat, perustasoa tiukemmat puhdistusvaatimukset. Jätevesiasetuksen 4 §:ssä säädetty tiukempi puhdistustaso edellyttää jätevesien puhdistamista siten, että niistä ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 % ja kokonaistypen osalta vähintään 40 % verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen. Tiukempi puhdistustaso on perusteltua ottaa käyttöön rantavyöhykkeen ja pohjavesialueen lisäksi yli 30 ja alle 100 asukasvastineluvun puhdistamoilla. Ympäristölupakynnyksen alle jääviä pieniä jäteveden puhdistamoja (< 100 asukasvastineluvun puhdistamot) ovat mm. kiinteistöjen omat ja yhteiset pienpuhdistamot, pienten kylien yhteiset puhdistamot sekä erilaisten elinkeinotoimintojen puhdistamot. Näillä puhdistamoilla käsiteltävä jätevesi vastaa ominaisuuksiltaan asumisessa syntyviä jätevesiä, mutta niiden määrä ja lika-ainepitoisuus ovat tyypillisesti selvästi suurempia kuin tavallisella asuinkiinteistöllä.

Asukasvastineluku tarkoittaa tavanomaisilla vesi- ja viemärilaitteilla varustetussa kiinteistössä asuvan henkilön käsittelemättömien jätevesien vuorokautista kuormitusta. Näin ollen esim. 30 asukasvastineluvun kuormitus tarkoittaa 30 henkilön tavanomaista jätevesikuormitusta.

7 § Jätevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä

Jätevesien tiukempi puhdistustaso pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä on tarpeen pohjaveden pilaantumisvaaran ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Pohjavesialueella kaikki jätevedet on joko johdettava vesihuoltolaitoksen viemäriverkostoon tai koottava umpisäiliöön ja kuljetettava pohjavesialueen ulkopuolella puhdistettavaksi. Jätevesien käsittely tiiviissä jäteveden käsittelyjärjestelmässä ja käsiteltyjen jätevesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle on mahdollista vain poikkeustilanteissa, lähinnä kiinteistön sijaitessa pohjavesialueen rajalla.

Vesistöihin kohdistuvaa ravinnekuormitusta voidaan tehokkaimmin vähentää rantavyöhykkeellä noudattamalla jätevesien puhdistuksessa jätevesiasetuksen 4 §:n mukaista, perustasoa tiukempaa puhdistustasoa. Muut kuin vesikäymälän vähäiset jätevedet (ns. kantovesi) voidaan imeyttää esim. saostuskaivokäsittelyn jälkeen tai imeytyskaivon kautta maaperään, koska pienten jätevesimäärien aiheuttama ympäristön pilaantumisriski on vähäinen.

Poikkeamista koskevan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että joko ympäristöön kohdistuva kuormitus on huomattavan vähäistä tai käsittelyjärjestelmän parantaminen on kustannuksiltaan tai teknisessä mielessä kiinteistön haltijalle kohtuutonta. Myönnetty lupa raukeaa, jos kiinteistön käyttö muuttuu niin, että kuormitus lisääntyy tai kiinteistön omistukseen tai hallintaoikeuteen tulee muutoksia.

8 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavienlaitteiden pesu

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta voi aiheutua ympäristön pilaantumisen seurauksena yleisen viihtyisyyden ja alueen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Tämän vuoksi pesu kielletään katu- ja tiealueilla sekä muilla yleisillä alueilla kuten esim. puistossa sekä virkistys- ja paikoitusalueilla.

Ajoneuvoja, veneitä, koneita ja vastaavia laitteita satunnaisesti muilla kuin liuotinpesuaineilla pestäessä syntyy jätevesiä, jotka sisältävät yleensä vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia. Tällaiset jätevedet voidaan johtaa maaperään tai jätevesiviemäriverkostoon, jos niistä ei aiheudu ympäristön pilaantumista. Satunnaisella pesulla tarkoitetaan esim. kotitalouksien omassa käytössä olevien ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesua.

Pestäessä ajoneuvoja, veneitä, koneita ja vastaavia laitteita yli 10 huoneiston kiinteistöllä, ammattimaisesti tai muutoin toistuvasti, pesussa syntyvät jätevesimäärät ovat suuria. Liuottimia tai muita vastaavia pesuaineita sisältävät jätevedet voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumista, jos ne johdetaan maaperään tai sadevesiverkostoon. Tämän vuoksi edellä kuvatun mukainen pesu sallitaan vain tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta pesuvedet johdetaan jätevesiviemäriverkostoon tai pesuvesille soveltuvaan hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään. Pohjavesialueella pesu sallitaan vain viemäroidyllä pesupaikalla, josta jätevedet johdetaan viemäriverkostoon tai pohjavesialueen ulkopuolelle.

Pesutoimintaa pidetään ammattimaisena, jos se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Muu vastaava usein toistuva pesu voi olla esimerkiksi usean auton toistuvaa pesua samalla alueella tai liikennöitsijöiden ja urakoitsijoiden suorittamaa oman kaluston toistuvaa pesua varikko- tai varastointialueella.

9 § Vesistön niittojäte ja rantapuuston hakkuutähteet

Vesikasvillisuuden poisto on eräs yleisimpiä vesistöjen kunnostusmuotoja. Niittojäte tulee aina poistaa vesistöstä eikä sitä saa jättää rannalle sellaiseen paikkaan, josta se voi kulkeutua takaisin vesistöön. Vesistöön jätetty tai sinne kulkeutunut niittojäte saattaa vaikeuttaa vesistön virkistyskäyttöä ja aiheuttaa hajotessaan hajuhaittoja sekä rehevöittää vesistöjä. Vastaava vaikutus on vesistöön joutuneella puuston hakkuujätteellä. Määräyksellä ehkäistään vesistön pilaantumista sekä vesistön virkistyskäytölle ja rannan asukkaille aiheutuvia haittoja.

10 § Hulevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä

Hulevedellä tarkoitetaan maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavaa sade- tai sulamisvettä sekä perustusten kuivatusvettä. Varasto- ja vastaavilla alueilta tuleva hulevesi sisältää ravinteiden ja epäpuhtauksien lisäksi usein myös haitallisia aineita, minkä vuoksi nämä hulevedet on käsiteltävä pohjavesi-

alueella ja rantavyöhykkeellä ennen sadevesiviemäriin tai maastoon johtamista. Määräyksellä vähennetään hulevesistä aiheutuvaa vesistökuormitusta ja suojellaan pohjaveden laatua.

Hiekan- ja öljynerotinlaitteisto ei suojaa pohjavettä muilta hulevesiin mahdollisesti liuenneilta aineilta. Teollisuus- ym. alueiden hulevesiä ei tule imeyttää pohjavesialueelle edes käsiteltyinä, vaan ne on johdettava pohjavesialueen ulkopuolelle tiiviissä ratkaisussa. Tällöin haitalliset aineet eivät päädy maaperään ja pohjaveteen hulevesijärjestelmän kautta. Poikkeuksena imeytyskieltoon ovat tutkitusti puhtaat hulevedet, kuten kattovedet. Mikäli kyseessä ei ole pintakäsittelemätön sinkitty katto, kattovedet voidaan imeyttää sellaisenaan maastoon. Maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi hulevesien imeytys pohjavesialueen ulkopuolellakin tulisi tehdä hiekan- ja öljynerotuslaitteiston kautta.

11 § Lumen vastaanotto- ja varastointipaikat

Lumen vastaanottopaikalla tarkoitetaan paikkaa, jonne lunta tuodaan keskitetysti ja kontrolloidusti. Varastointipaikka voi olla yksittäisen henkilön tai yrityksen lumen varastointiin käyttämä, omistuksessa tai hallinnassa oleva paikka, johon lumi tuodaan muualta. Lunta ei luokitella jätteeksi, mutta lumen varastoinnilla ja sulamisvesillä saattaa olla ympäristölle haitallisia vaikutuksia, joita annettavalla määräyksellä pyritään ehkäisemään. Pysäköintialueilta, kaduilta, kevyen liikenteen väyliltä ja muilta yleisiltä alueilta vastaanottopaikalle tuotava lumi saattaa sisältää roskaa ja muita likaaineita kuten esimerkiksi ajoneuvoista valunutta öljyä, liikenteen päästöistä peräisin olevia raskasmetalleja sekä hiekoitushiekkaa, joista saattaa aiheutua roskaantumista ja ympäristön.

3. LUKU JÄTTEET

12 § Jätteen kertaluontoinen hyödyntäminen maarakenteissa

Jätteen ammattimainen tai laitosmainen hyödyntäminen edellyttää aina joko ympäristölupaa tai ilmoitusta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle (ns. MARA-ilmoitus). Käytännössä on kuitenkin ilmennyt tarvetta hyödyntää vähäisiä määriä pilaantumattomia maa-aineksia (jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 179/2012 jäteluettelon mukainen jäte), kierrätysasfalttia tai betoni- ja tiilijätettä maarakenteissa korvaamaan neitseellisiä maa-aineksia. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa näiden jätteiden hyödyntämistä koskeva määräys. Määräys ei koske tilanteita, joissa pilaantumattomat maa-ainekset hyödynnetään sellaisenaan varmasti ja suunnitelmallisesti tai niiden hyödyntäminen perustuu viranomaisen myöntämään lupaan (esim. rakennus- tai maisematyölupa).

1.1.2018 tuli voimaan uusi valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa 843/2017 ja aikaisempi asetus 591/2006 kumottiin. Uudessa asetuksessa betoni- ja asfalttijätteen suurin sallittu palakoko on 90 mm ja tiilijätteen 150 mm. Hyödynnettävien ylijäämämuiden tulee olla puhtaita. Betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita, terästä eikä muuta rakennusjätettä. Jäte tulee murskata käyttötarkoitukseen sopivaksi ja maarakenteeseen sijoitettu materiaali peittää tai päällystää yleisen viihtyisyyden vähentymisen estämiseksi.

Hyödyntämisen tulee olla kertaluontoista. Kertaluontoisuudella tarkoitetaan jätteen hyödyntämistä kerran samalla paikalla ja samaan tarkoitukseen.

Kierrätysasfaltin sekä betoni- ja tiilijätteen hyödyntäminen maarakenteissa pohjavesialueella kielletään pohjaveden pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi.

Hyödyntämistä koskeva ilmoitusvelvollisuus on tarpeen valvontaa varten.

4. LUKU POLTTOAINEET JA MUUT VAARALLISET KEMIKAALIT

13 § Vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointi

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) mukaan vaarallisella kemikaalilla tarkoitetaan ainetta tai seosta, joka tulee luokitella tai merkitä CLP-asetuksen mukaisesti, sekä muuta palavaa nestettä. Vaaralliseksi luokiteltu kemikaali voi olla esimerkiksi syttyvä, välittömästi myrkyllinen tai vesieliölle vaarallinen.

Vaaralliset nestemäiset kemikaalit voivat hallitsemattomasti ympäristöön tai viemäri-verkostoon päästyään aiheuttaa välittömästi tai viiveellä ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Ominaisuuksista riippuen kemikaalit voivat imeytyä nopeasti maaperään ja edelleen pohjaveteen sekä kulkeutua veteen liuenneena kauaskin onnettomuuspaikalta ja mahdollisesti viemäriverkostoon tai talousvesikaivoihin. Ympäristön pilaantumisen riskin ja terveyshaitan ehkäisemiseksi kemikaalit tulee varastoida kiinteistöllä asianmukaisesti ja tarkoituksenmukaisissa säilytystiloissa tai säiliöissä. Lukitulla säiliöllä taikka lukitulla tai valvotulla varastointitiloilla ehkäistään mahdollisesta ilkeistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista.

Polttoaineita ja muita vaarallisia kemikaaleja varastoidaan siirrettävissä tai kiinteästi sijoitetuissa säiliöissä. Tässä määräyksessä vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointiin käytettäväksi säiliöksi katsotaan tilavuudeltaan yli 450 litraa oleva säiliö. Lainsäädännön perustella tätä tilavuutta voidaan pitää säiliön kokorajana.

Kemikaalivuotojen estämiseksi vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointiin käytettävän säiliön tulee olla joko kaksivaippainen tai suojalla varustettu. Suoja-altaan tilavuusvaatimuksella estetään kemikaalin pääsy ympäristöön ja viemäriverkostoon vahingo- tai onnettomuustilanteessa.

Säännöllisellä tarkkailulla ehkäistään tehokkaasti säiliön, suojauksen ja laitteistojen huonosta kunnosta ja kulumisesta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista. Mikäli säiliössä havaitaan vaurio tai kemikaalia on päässyt vuotamaan ympäristöön, säiliön haltijan on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin lisävahingon estämiseksi ja ympäristöhaitan torjumiseksi. Kemikaalilla saastunut aines on toimitettava vaarallisten jätteiden käsittelypaikkaan.

14 § Säiliöiden sijoittaminen ja määräaikaistarkastukset pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä

Maan alle sijoitetut kemikaalisäiliöt muodostavat kaikissa olosuhteissa ympäristöriskin. Pohjaveden pilaantumisen riskin ja vesistön pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen määrätä, ettei säiliöitä sijoiteta jatkossa maan alle näille alueille.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/1983) säädetään maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista. Päätös velvoittaa tarkastuttamaan säännöllisesti tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset poltto- ja dieselöljysäiliöt. Velvoite ei koske kaksoisvaippasäiliöitä eikä suoja-altaassa olevia maanalaisia säiliöitä, mikäli ne on varustettu vuodon ilmaisujärjestelmällä. Muiden säiliöiden osalta ei ole säädetty määräaikaistarkastuksista. Käytössä on myös vanhoja säiliöitä, joita ei ole tarkastettu koskaan. Kyseisillä alueilla käytössä olevat maanpäälliset säiliöt ovat myös riski ympäristölle, mikäli niiden kunnosta ja tarkastuksista ei huolehdita. Säiliön ja siihen liittyvän laitteiston kunnosta ja kulumisesta aiheutuvien vuotojen ja niiden ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on tarpeen määrätä myös muiden kuin edellä mainitussa päätöksessä tarkoitettujen säiliöiden määräaikaistarkastuksista.

Määräyksellä ulotetaan tarkastusvelvoite koskemaan myös maanpäällisiä öljysäiliöitä ja tietyin poikkeuksin maanalaisia ja maanpäällisiä vaarallisten nesteiden kemikaalisäiliöitä pohjavesialueilla ja rantavyöhykkeellä niiden merkittävän ympäristöriskin vuoksi. Ympäristötoimen toimialueella maanalaisia kemikaalisäiliöitä on pääasiassa niillä pohjavesialueilla, joilta jo nyt otetaan vettä yhdyskuntien tarpeita varten. Tiukennetulla tarkastusvälillä varmistetaan säiliöiden asianmukainen kunto.

Tarkastusvelvollisuus ei koske maanpäällisiä kaksoisvaippasäiliöitä tai suoja-altaassa olevia, hälyttävällä vuodonilmaisujärjestelmällä varustettuja säiliöitä eikä vastaavasti varustettuja maanalaisia muita vaarallisten nesteiden kemikaalisäiliöitä lukuun ottamatta öljysäiliöitä. Maanpäällisten säiliöiden kuntoa voidaan tarkkailla säännöllisesti ulkoapäin.

Pohjavesialueella sijaitsevaa maanalaista säiliötä ei saa pinnoittaa, koska pinnoituksen jälkeen säiliön vaipan kuntoa ei voi enää luotettavasti tarkastaa eikä siten säiliön luokitusta ja luokitukseen perustuvaa tarkastusväliä määrittää. Pohjavesialueella pinnoitettu säiliö muodostaa pohjaveden pilaantumisriskin.

Poltto- ja dieselöljysäiliöt tulee tarkastuttaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päteväksi arvioimalla toiminnanharjoittajalla, mutta muut säiliöt voidaan tarkastuttaa tehtävän edellyttämän ammattitaidon omaavalla tarkastajalla. Tarkastuksesta laadittu tarkastuspöytäkirja on säilytettävä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee saada säiliön omistajalta tai haltijalta tarvittaessa säiliön tarkastusta koskevat tiedot valvontaa varten.

Säiliön omistaja tai haltija vastaa säiliöstä aiheutuvista ympäristövahingoista, joiden kustannukset voivat muodostua huomattaviksi esim. pohjaveden puhdistamisen osalta.

15 § Säiliöiden määräaikaistarkastukset muilla alueilla

Muualla kuin 14 §:n mukaisilla alueilla käytössä oleva maanalaisen säiliön tarkastusvelvoite koskee kaikkia vaarallisten nesteiden kemikaalisäiliöitä lukuun ottamatta kaksoisvaippasäiliöitä tai suoja-altaassa olevia hälyttävällä vuodonilmaisujärjestelmällä varustettuja säiliöitä. Tarkastusvälin, tarkastuksen suorittajan ja tarkastuspöytäkirjan osalta viitataan 14 §:ssä esitettyihin perusteluihin.

16 § Säiliöiden täyttö- ja kaluston tankkauspaikat

Säiliön täyttö- ja kaluston tankkauspaikoilla riskinä ovat täytön ja tankkauksen yhteydessä tapahtuvat kemikaalien ylivuodot. Siksi on tärkeää, että täyttö- ja tankkauspaikat sijoitetaan ja rakennetaan niin, että ympäristön pilaantumista voidaan ehkäistä mahdollisimman hyvin ja mahdollisten vuotojen pääsy viemäriin estää. Täyttö- ja tankkauspaikan pinnoittamisella tai muulla suojaamisella parannetaan ylivuodon talteenottoa ja ehkäistään kemikaalin pääsyä ympäristöön. Siirrettävien säiliöiden täyttö- ja kaluston tankkauspaikkaa ei ole aina mahdollista pinnoittaa tai muutoin suojata tiiviisti. Tällöin kemikaalien pääsy maahan tulee estää käyttämällä imeytysmateriaalia. Pinnoitevaatimus ei koske kiinteistöjen lämmitysöljysäiliöiden täyttöpaikkoja, joiden osalta tiiveysvaatimus voidaan katsoa täyttötapahtumien vähäisestä määrästä johtuen kohtuuttomaksi. Säiliön tilavuuden ilmoittamista koskevalla määräyksellä ehkäistään säiliön ylitäyttöä ja vähennetään ympäristön pilaantumisriskiä.

Toimittamalla vahinko- ja onnettomuustilanteissa syntyneet roiskeet ja muut likaantuneet ainekset, kuten käytetyt imeytysaineet, asianmukaiseen käsittelypaikkaan ehkäistään tehokkaasti ympäristön pilaantumista

17 § Maanalaisen säiliön käytöstä poisto

Käytöstä poistetut maanalaiset säiliöt putkistoineen ovat riski maaperän ja pohjaveden pilaantumiselle. Poistamalla säiliö maaperästä määräyksen mukaisesti estetään huonokuntoisesta säiliöstä aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantuminen.

Säiliöissä voi olla halkeamia tai niiden putkistosta on voinut vuotaa kemikaalia maaperään. Tämän vuoksi säiliö on ennen sen maasta nostamista tyhjennytettävä ja tarkastutettava asianmukaisen pätevyyden omaavalla tarkastajalla. Säiliön noston yhteydessä havaitusta maaperän pilaantumisesta on ilmoitettava ympäristöviranomaiselle pilaantuneen alueen laajuuden ja puhdistamistarpeen selvittämiseksi.

Käytöstä poistettu säiliö on jätettä, joka tulee toimittaa asianmukaiseen käsittelypaikkaan. Vanhat säiliöt voivat kuitenkin sijaita siten, että niitä on teknisesti vaikea tai mahdoton poistaa. Tällöin asianmukaisesti käytöstä poistettu ja puhdistettu säiliö voidaan jättää maahan ympäristövalvonnan tai rakennusvalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Käytöstä poistetun säiliön maahan jättämisen perusteena ei voida pitää tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuvaa käyttöä. Ennen vuotta 2015 asianmukaisesti käytöstä poistettuja ja maahan jätettyjä säiliöitä ei tarvitse nostaa maasta.

5. LUKU MELUN JA TÄRINÄN TOIRJUNTA

18 § Erityisen häiritsevä melu tai tärinä yöaikaan

Melu on yksi yleisimpiä ja merkittävimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melun kokeminen on usein subjektiivista. Äänen häiritsevyyteen vaikuttavat äänen voimakkuuden lisäksi muun muassa kuulijan herkkyys, asennoituminen äänilähdettä kohtaan ja aikaisemmat kokemukset. Melu voi aiheuttaa myös terveyshaittoja häiritsemällä tai vaikeuttamalla työntekoa, lepoa ja nukkumista.

Määräyksellä on tarpeen kieltää erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö yöaikaan häiriintyvien kohteiden läheisyydessä. Sunnuntai-

hin ja juhlapyyhiin on sovellettu tiukempia aikarajoja. Erityisen häiritsevää melua voi aiheuttaa esim. lehtipuhaltimen, moottorisahan tai sirkkelin käyttö. Määräyksen mukaisia herkästi häiriintyviä kohteita ovat asuinrakennusten ohella mm. sairaalat, hoitolaitokset ja päiväkodit. Toimivan jätehuollon turvaamiseksi jätekuormausta on sallittua klo 6 jälkeen.

Poikkeuksena kiellosta ovat yhteiskunnan toimivuuden turvaamiseksi tehtävät välttämättömät ja kiireelliset työt, joita ei voida lykätä esim. tieturvallisuuden tai onnettomuuksien selvittämisen vuoksi. Maatalouselinkeinotoiminnan välttämättömäksi ja lyhytaikaiseksi erityisen häiritsevää meluhaittaa aiheuttavaksi toiminnaksi katsotaan esim. kyntö- ja kylvökoneiden sekä leikkuupuimurin käyttö. Välttämättömänä jakelutoimintana voidaan pitää esim. elintarvike- ja polttoainekuljetuksia. Määräys ei koske myöskään ilotulituksia eikä toimintaa, josta on tehty YSL 118 §:n mukainen päätös.

19 § Meluilmoitusmenettely

Ympäristönsuojelulain 118 §:ssä on säädetty velvollisuudesta tehdä ilmoitus tilapäistä erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta. Ilmoitusmenettelyn tarkoituksena on valvoa, että erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavista töistä ja tapahtumista ei aiheudu kohtuutonta melu- tai tärinähaittaa. Määräyksessä on säädetty niistä toiminnoista ja tapahtumista, joista ei voida katsoa aiheutuvan kohtuutonta haittaa ja joiden osalta meluilmoitus on tarpeeton.

Yleisökäyttöön tarkoitetuilla alueilla klo 9.00 – 22.00 välisenä aikana järjestettävien urheilu-, huvi- ja näytöstilaisuuksien, lukuun ottamatta moottoriurheilutapahtumia ja ulkoilmakonsertteja, ei katsota aiheuttavan sellaista haittaa, että niistä pitäisi tehdä ilmoitus. Moottoriurheilutapahtumien ja ulkoilmakonserttien melupäästöt ovat yleensä tavanomaisten yleisötilaisuuksien melupäästöjä huomattavasti suurempia ja häiritsevempiä, minkä vuoksi tapahtumasta tulee tehdä meluilmoitus. Yleisökäyttöön tarkoitettuja alueita ovat esim. urheilukentät ja oppilaitosten piha-alueet.

Muiksi toiminnaksi, josta ei tarvitse tehdä meluilmoitusta, katsotaan esim. sirkus tai tivoli.

20 § Tiedotusvelvollisuus erityisen häiritsevää

Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavan, kuten toiminnan järjestäjän tai työn suorittajan tiedotusvelvollisuudella vaikutetaan lähiasukkaiden ja häiriintyvien kohteiden kokemaan, toiminnasta aiheutuvaan melu- tai tärinähaittaan ja edelleen ehkäistään ympäristön viihtyisyyden heikentymistä. Tiedottamisajankohta ja -tapa määräytyvät toiminnan luonteen mukaan ja siitä päättää erityisen häiritsevän melun tai tärinän aiheuttaja.

21 § Äänentoistolaitteiden käyttö

Melua aiheuttavaa toimintaa harjoittavan velvollisuus on ennaltaehkäistä ja rajoittaa melusta aiheutuvat haitat mahdollisimman vähäisiksi. Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säädöillä sekä erilaisia suojarakenteilla vähennetään naapurustolle aiheutuvaa melua ja sen häiritsevyyttä. Määräys äänentoistolaitteita sekä muita toimintaan liittyviä tietoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ympäristönsuojeluviranomaiselle on annettu valvonnan tarpeita varten.

6. LUKU ILMANSUOJELU

22 § Savukaasupäästöjen haitallisten vaikutusten ehkäisy

Risujen ja muiden määräyksessä mainittujen materiaalien avopoltto asemakaava-alueilla on tarpeen kieltää savuhaittojen ja yleisen viihtyisyyden vähentymisen ehkäisemiseksi. Avopoltossa palaminen tapahtuu usein epätäydellisesti, jolloin voimakas savu saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumista sekä terveys- ja viihtyisyyshaittaa naapureille. Avopoltosta ei saa asemakaava-alueen ulkopuolellakaan aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Avopoltoksi ei lasketa kiinteässä tulisijassa, rakennetulla nuotiopaikalla, grillissä tai vastaavassa tapahtuvaa polttoa eikä kulotusta.

23 § Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostaminen

Määräyksessä mainituista kunnostustöistä syntyy pölyä tai mahdollisesti myös muita vastaavia päästöjä, kuten höyryä tai hajuja, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista taikka terveys- tai viihtyisyyshaittaa kohteen läheisyydessä. Ennakkoon toteutetuilla riittävillä suojaustoimenpiteillä voidaan vähentää haitallisia vaikutuksia ja ehkäistä niiden leviämistä.

Asemakaava-alueella kunnostustöitä on tarpeen rajoittaa ajallisesti päiväaikaan riittävän häiriöttömän ajan turvaamiseksi kiinteistön asukkaille ja naapureille. Määräyksessä mainitun ajan ulkopuolella suoritettavasta työstä tehtävä ilmoitus on tarpeen valvontaa varten ja haittojen vähentämiseksi suunniteltujen toimenpiteiden riittävyyden arvioimiseksi.

Tiedottamisvelvollisuus on tarpeen, jotta työmaan vaikutuspiirissä olevat voivat ennalta varautua töistä mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin. Siten ehkäistään työstä mahdollisesti aiheutuvia haittoja.

7. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

24 § Maa-ainesten käsittely ja varastointi

Maa-ainesten seulonasta ja koneellisesta käsittelystä aiheutuu melu- ja pölyhaittaa lähiympäristölle. Myös maa-ainesten varastoinnista aiheutuu pölyämistä. Siten on perusteltua kieltää maa-ainesten käsittely ja varastointi 200 metriä lähempänä asutusta.

25 § Tilapäinen murskaus ja louhinta

Määräyksen mukaisesta murskauksesta ja louhinnasta tulee ilmoittaa kirjallisesti ympäristötoimelle. Ilmoitusvelvollisuus on perusteltua toimintaa koskevien tarpeellisten tietojen saamiseksi valvontaa varten. Määräyksessä louhinnalla tarkoitetaan muuta kuin maarakentamiseen liittyvää louhintaa kuten esim. lyhytkestoista maa-aineksen ottoon liittyvää louhintaa. Saatujen tietojen (esimerkiksi sijoittuminen pohjavesialueelle) perustella ympäristönsuojeluviranomainen voi mm. arvioida toiminnan luvanvaraisuutta.

26 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Yleinen määräys valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamisesta annetaan ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin 6 kohdan nojalla.